

**WHISPER OF THE WINDOWS**

Van 6 november tot en met 17 december 2022, Michèle Schoonjans Gallery presenteert de eerste solotentoonstelling van de jonge Belgische kunstenaar Laurent Dumortier (1989, Namen (B)).

**De duistere helderheid van een onthulde voyeur**

Laurent Dumortier werkt in oxymorons, met tegengestelde begrippen. De titel had dus ook kunnen luiden: een heldere duisternis, een duistere luminositeit, een aanwezigheid van de afwezigheid, een fictie van de werkelijkheid, een onirisch realisme, ware fantasmen... Al deze dualiteiten dekken slechts een deel van de complexe aanpak van de kunstenaar, die ons evidenties voor de ogen brengt en waarvan we dachten dat ze onzichtbaar waren.

Hij geeft slechts aanwijzingen. Elke tentoongestelde tekening heeft een raam als onderwerp. Ontleend aan om't even welk gebouw, bewoond of niet. Het wordt geconcretiseerd door een gesuggereerde ruit, een onzichtbare filter tussen onze blik en datgene waarnaar gekeken wordt. Dat lukt natuurlijk omdat een raam transparant is. Het gebeurt echter dat er elementen opduiken die onze directe toegang tot het voorgestelde beeld kunnen belemmeren (damp, stof, vuil, barsten, sporen, weerspiegelingen...). De tekening is dus niet onmiddellijk toegankelijk. Temeer daar een echte glasplaat, door de lijstenmaker aangebracht om het werk zelfs te beschermen, ons er al voor het onderzoek aan herinnert dat het om zelfs irreëel leven gaat.

Het oorspronkelijke motief, het motief dat tussen vier muren blijft hangen of ze juist hantert, wordt op zijn beurt door Dumortier vaak opnieuw ingelijst dankzij de aanwezigheid van het harde wit van een of meer rasters. Zij begrenzen andere minikaders van verschillende oppervlaktes binnen de volledige lijst. Elk werk, hoewel uniek, wordt meervoudig. De eenheid raakt gefragmenteerd, geeft slechts flarden van zichzelf vrij en vervalt in een mise en abyme, in een schijngestalte.

Een trompe-l'oeil moet de indruk wekken dat er drie dimensies zijn, terwijl er slechts twee zijn. Hier vertonen de houtskoolwerken, vlak op het papier, waarachtige uiterste delicate reliëfs. De alchemist die ze bedacht heeft, brouwt soms subtiele mengsels van acryl en houtskoolstof die een nauwelijks waarneembare dikte toevoegen, die slechts bij nader onderzoek zichtbaar wordt. De gebruikte techniek bestaat erin, het materiaal op papier aan te brengen, waardoor er een soort fluwelen zachtheid ontstaat, die het oog kan aantrekken en zelfs het verlangen oproept het te mogen aanraken. De variaties die de zwartheid afzwakken zijn niet het gevolg van het herhaaldelijk weggommen van het motief opgebracht in houtskool.

De algemene sfeer valt samen met het spel tussen licht en donker. Het is niet het beroemde clair-obscur dat Rembrandt populair maakte. Evenmin is het, ondanks de verwijzingen van de kunstenaar naar de Deen William Hammershøi, het gebruik van een luminositeit die hoofdzakelijk van elders komt, als van de backstage van een theater of van achter een filmdecor. Het heeft ook niets te maken met de halfschaduw van Georges de la Tour.

Het werkt roept meer de gloed van de recente acrylwerken van Jean-Michel François op. Of misschien nog meer de nachtelijke foto's van Vanden Eeckhoudt, waarvan men zei dat hij met zijn twee voeten aan weerszijden van de grens tussen droom en werkelijkheid stond. Waarschijnlijk valt dit ook samen met het landschapsonderzoek naar het zwart en wit dat Laurent Delaire momenteel uitvoert, dat de werkelijkheid naar verstoort door haar te verschuiven naar een soort parallel universum, dat bevrijd is van alle concrete rationaliteit.

In het werk van Laurent Dumortier leidt de confrontatie van licht en donker tot een mysterie dat nooit ver weg is en dat de dubbelzinnige verwarring van de voyeur weergeeft en zodoende de toeschouwer voor zich wint. En al geven zijn werken de indruk narratief te zijn, de verhalen die ze vertellen moeten door de kijker zelf worden ingevuld. In de eerste plaats omdat zijn tekeningen volstaan van de aanwezigheid van afwezig, zelfs als er niemand of niets is, uitgezonderd een paar min of meer vervormde objecten. Ten tweede, omdat wanneer aanwezigheden worden opgeroepen, of zelfs aangeroepen, het ofwel vluchtige nauwelijks herkenbare zaken zijn, ofwel lichamelijke fragmenten, waarvan je zou denken dat ze ontsproten zijn uit de verbeelding van Francis Bacon. En dan ontpopt de zwart-wit onderzoeker zich plotseling tot een rijke en tevens discrete colorist.

Er is geen sprake van het identificeren van de opgeroepen wezens. Ze worden beziend door een innerlijk trillen zonder de noodzaak van al te precieze details die hun verbeeldingskracht zouden verarmen. Geesten? Engelen? Demonen? Zombies? Mensen? Dieren? Waarschijnlijk een beetje van alles tegelijk, hybriden die voorzien zijn van gekleurde nuances in plaats van gepersonaliseerd te zijn. Hier en daar lijken ze zelfs geröntgend of gescand.

In elk geval dringen we, meegesleept door onze voyeur, sluipenderwijs binnen in een intimiteit, een woonruimte gemeubileerd met vertrouwde dingen. Het is een staande lamp met een fauteuil in haar lichtgevende nimbus, die schaduwen van onbekende oorsprong creëert. Het zijn overgordijnen met zware stoffige plooiën, een soort operagordijn dat open of dicht gaat, over een nauwelijks geraden alledaags tafereel. Het is een laag tafeltje met excentrische poten waar diafane vormen omheen fladderen. Het is een computerscherm dat een polychrome mist van pixels uitzendt, of een ander scherm gereduceerd tot de silhouet van een witte lijn.

Vervolgens is er een rode pot met gele bloemen dicht bij een mistig magma, dat, gezien het enige verwantschap vertoont met de vochtigheid, de muren zou bedekken, en waarin een verdwaalde vogel zijn toevlucht zou hebben gezocht. Hier is een gestreept kussen, een trap met zijn leuning, een paars tapijt..... Decor en atmosfeer.

Dit huiselijke universum staat dicht bij het onze. Behalve dat het geen plaats is die door de tekening wordt doorgegeven. Het is het vastleggen van een moment van deze plaats, een visie die, zoals het gebruik van de koolstof-14 datering om een archeologisch object in de juiste tijd te plaatsen, de tekenaar ertoe aanzet een gebeurtenis uit het verleden vast te leggen. De ambiguïteit tussen werkelijkheid en het gedroomde wordt uitgedrukt in het vervagen van de lijnen, in het oproepen en niet in het visioen zelf. Kortom een buitengewone toegang tot het fabelachtige.

Laurent Dumortier maakt deel uit van een Belgische literaire traditie, die (en hier komt de tegenstelling weer) van het "reële fantastische" of van de "fantastische werkelijkheid". Daarom is het ook logisch om hem te beschouwen als een instinctieve illustrator van schrijvers, die in hun boeken vaak getracht hebben deze twee tegenstellingen door hun schrijftuur samen laten vloeien. Hier staat hij dus naast Maurice Maeterlinck, Jean Ray, Franz Hellens, Thomas Owen, Henri Michaux, Paul Willems, Jean-Baptiste Baronian, Xavier Hanotte, Jacques Sternberg, Eric Dejaeger, Carino Bucciarelli!

Dankzij zijn perfecte techniek, die ons verhindert echt van vals te onderscheiden, verbindt hij het visuele met het geschrevene.

Michel Voiturier (Kunstcriticus)

### **Bio Express : Laurent Dumortier (1989, Namen, België)**

Hij studeerde in het tekenatelier van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten van Brussel (2010-2016) en behaalde een grondige master in samenwerking met de ULG. Hij nam deel aan verschillende artistieke residenties waaronder de Fondation Privée du Carrefour des Arts (2019-2020) en werd geselecteerd voor de Doorniske stedelijke kunstprijs (2021), en voor de Rouge-Cloître Young Artist Award (2022).

### **PRAKTISCHE INFORMATIE**

#### **Laurent Dumortier "Whisper of the Windows"**

<b>TENTOONSTELLING</b>	06.11 - 17.12.2022
<b>Vernissage</b>	Zondag 06.11.2022 van 14u tot 19u
<b>Armistice</b>	Vrijdag 11.11. 2022 van 14u tot 18u
<b>Rivoli Open Sunday</b>	Zondag 04.12.2022 van 14u tot 18u
<b>Openingstijden</b>	Open donderdag tot zaterdag van 11u tot 18u en/of op afspraak

**ADRES** Rivoli Building - Waterlooosesteenweg 690 / 25 - 1180 Brussel (tegenover Inno Bascule)

**CONTACT** [info@mmsgallery.be](mailto:info@mmsgallery.be) / Mob/+32 478 716 296/ [www.micheleschoonjansgallery.be](http://www.micheleschoonjansgallery.be)

#laurentdumortier #micheleschoonjansgallery

Instagram: @micheleschoonjansgallery / LinkedIn, Facebook : Michele Schoonjans Gallery